

ADAÇAYI YETİŞTİRİCİLİĞİ

İklim Ve Toprak İstekleri: Adaçayı sıcak seven bir bitkidir. Özellikle rüzgârlardan korunan yerlerde üretimin yapılması önerilmektedir. Ancak kış soğuklarını ılıman iklim bölgelerinde dahi fazla zarar görmeden görebilir. Adaçayı genç gelişme devresinde yüksek oranda rutubete gereksinim duyar. Ancak daha sonraki büyüme devresinde kuraklığa çok dayanıklı bir bitkidir. Adaçayı özellikle kurak toprakları tercih eder. Kireççe zengin kumlu-tınlı ve tınlı-kumlu topraklarda iyi bir şekilde kültürü yapılabilir.

Ekim Nöbeti: Adaçayı besin madenlerince zengin toprakları sevdiğinden baklagillerden sonra veya ahır gübresi ile gübrenmiş bir çapa bitkisinden sonra gelmelidir.

Gübreleme: Bu konuda yapılan araştırmalarda verime en fazla etkili olan azotlu gübredir. 1. Yıl ekimle beraber dekara 12 kg Amonyum Nitrat

(%33), biçimden sonrada dekara 18 kg Amonyum Nitrat (%33) verilmelidir. Soğuklara dayanıklılığı arttırmak için 15 kg Potasyum Sülfatla gübrenmelidir. İkinci yıl ise bunların biraz azaltılarak tekrarlanması önerilmektedir. Fosfor ihtiyacı fazla değildir.

Ekim: Ekim doğrudan doğruya tarlaya yapıldığı gibi yastıklara da yapılabilir. Burada 1 dekara yeterli adaçayı bitkisi şaşırtma için 200 gr tohum yeterlidir. Bitkiler önce yastıklarda bir defa şaşırtılır. Kuvvetli bir gelişmeden sonra tarlaya dikimleri yapılır. Bir dekarlık adaçayı için 10 metrekarelik fidelik hazırlanmalıdır. Ekimde toprağın iyi rutubetli olması gerekir, zira çimlenme için adaçayı rutubet alır. Bir çapa bitkisi olan adaçayının tohumlarından dekara 1,5–2 kg atılır. Mibzerle ekimde büyük fayda vardır. Tohumla tarlaya Ekim–Mart ayında yapılır. Fide ile dikimde ise fideler Mart ayı içinde en geç Nisan başında sıra üzeri 15cm sıra arası 45 cm olacak şekilde tarlaya şaşırtılır.

Bakım: Ekimden sonra bitkiler çıkıp belirli bir dereceye kadar büyüyünce makine ile çapa yapılır. Yavaş bir gelişmenin olduğu 1.yıl vejetasyon devresi esnasında birçok defalar çapa işlemi tekrarlanır. Çapa sayısı bir yandan ekolojik koşullara, diğer yandan yabancı otların gelişme durumlarına göre değişir. Daha sonraki yıllarda nadiren bir el çapası ile 2–3 defa makine ile çapa yapılır. Özellikle yabancı otlardan temizlenmiş sahalarda el çapasına gerek kalmayabilir. Yabancı otlarla mücadele çapa yanında kimyasal mücadele yapılabilir. Son biçimden sonra iyi bir çapa yapılması, tarlanın yabancı otlardan temizlenmiş

olarak kışa girmesini sağlar. Patates ve herhangi bir sapla üzerlerini örtmek kış soğuklarını zararsız geçirmeye yardımcı olur. Özellikle taze ahır gübresini vermekten kaçınılmalıdır. Zira bu uçucu yağ oranına kötü etki yapar. Adaçayı ya kendinden öncekine ahır gübresi verilmiş tarlaya veya yeşil gübrelemeden sonra yetiştirilmelidir. Kompostla gübreleme önerilebilir. Ortalama bir temel gübre ekimden önce verilmelidir. Adaçayının kökeni Akdeniz olduğundan genel olarak kuvvetli soğuklara karşı biraz hassastır. Bu nedenle özellikle böyle yerlerde, soğuklara dayanıklılığı arttırmak için yeterince potasyum sülfatla gübrenmelidir. Adaçayına gübre daha sonraki yıllarda ilkbaharda mümkün olduğu kadar erken devrede verilmelidir.

HASAT: Birinci yıl özellikle ekim geç yapılmış ise biçim yapılmaz. 2.yıldan itibaren genel olarak kuvvetli bir gelişim görülür. Biçimin çiçeklenmeden önce yapılması gerekir. Çiçeklenmeden önce biçilen devredeki

yapraklarda etken madde oranının en fazla ve etkisinin de en yüksek olduğu bildirilmektedir. Biçimin derin yapılmamasına özen gösterilmelidir. Çok geç ve derin biçimde ilkbaharda ya çok seyrek bir sürgün veya hiç sürüm olmamaktadır. Bu nedenle Nisan ayında yapılan ekimde bunun bir defa Ağustos ayında ve çok üstten biçimin yapılması önerilir. Diğer yıllar 1.biçimin mümkün olduğu kadar erken bitkiler biraz odunlaşınca yapılmasını, 2.biçimin ise Ağustos ayında fakat hiç bir zaman derin biçilmemesi önerilir. Genellikle 20 cm yükseklikte ve yapraklı bitkiler, herhangi bir örtü bitkisine gerek duymadan kışı zararsız geçirebilirler.

Saplardan yaprakların alınması taze durumda uygulanır ve eskiden bu iş elle yapılırdı. Ancak büyük üreticiler için bu durum da bu gün olanak dışıdır. Bu gün ekonomik bakımından yaprak sap

ayırımı nanede olduğu gibi makine ile yapılmaktadır. Adaçayı yaprakları yanında çiçek ve saplarda da uçucu yağ bulunmaktadır. Saptaki uçucu yağ oranı %0.15–0.60 arasında değişmekte buda pek önemsiz sayılamayacak bir değer oluşturmaktadır. Tohum üretimi için genellikle son sene 3 veya 4 yıl bitkiler olgunlaşmaya bırakılır. Cevzicikler kahverengi olunca orakla biçilir. Ancak dökülme söz konusu olduğunda hasadı dikkatli yapmak gerekir. Biçimden sonra kurumaya terk edilir. Sonra hafif dövmekle cevzicikler hemen dökülürler.

Kurutma: Kurutma tabii şartlarda gölgede yapılır. Bunun için biçilen adaçayları sehpalar üzerine konur veya kuru toprak üzerine yayılır. Suni kurutmada ise sıcaklığın 35°C'yi geçmemesine özen gösterilir.

Verim: Ortalama olarak, 1.yıl 800 kg/da, 2.yıl 2.000 kg/da ve 3.yılda 2.300 kg/da verim elde edilebilir. İkinci yıldan itibaren yılda 2 biçim yapılan adaçayından ortalama 500–800 kg. kuru yaprak alınabilmektedir.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü		231 16 81	
İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri			
Altıntaş	311 20 20	Emet	461 30 25
Aslanapa	331 21 56	Gediz	412 38 94
Çavdarhisar	351 21 40	Hisarcık	481 31 81
Domaniç	661 30 13	Pazarlar	571 22 73
Dumlupınar	371 20 01	Simav	513 71 14
Tavşanlı	614 11 09	Şaphane	551 24 08

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜĞÜ

ADAÇAYI
YETİŞTİRİCİLİĞİ

2015 – Kütahya